

Norsk industris innspill til Næringskomiteen om statsbudsjettet 2027

De viktigste sakene for Norsk Industri for å sikre industriens konkurransekraft er markedsadgang, tilgang på rimelig kraft og nett, redusert skattenivå for norsk eierskap og nye investeringer, tilgang på kompetent arbeidskraft og gode rammebetingelser som sikrer norsk industrivirksomhet og arbeidsplasser. Tiltak under områdene vil gjenspeiles i våre innspill til de ulike stortingskomiteene.

Mineralindustrien - Direktoratet for mineralforvaltning (Kap. 906, post 1)

Den nye mineralloven må følges opp med tiltak som faktisk får ned tiden fra mineralfunn til produksjon. Det krever tilstrekkelige ressurser til Direktoratet for mineralforvaltning, bedre statlig bistand til kommunenes reguleringsarbeid og finansielle virkemidler som også treffer mineralnæringen. Et eget mineralfond bør være ett av virkemidlene som vurderes.

Innovasjon Norge (Kap. 2421 og kap. 940)

Post 76 Miljøteknologi

Norsk Industri er skuffet over at Miljøteknologiordningen i Innovasjon Norge foreslås avvirket. Miljøteknologiordningen er en effektiv ordning som fremmer teknologiutvikling og reduserer utslipp. Bevilgningene fra ordningen har utløst store midler i private investeringer og har bidratt til å finansiere viktig teknologiutvikling i industrien. Ordningen fanger opp brukerstyrte prosjekter som ikke faller inn under andre ordninger i virkemiddelapparatet. Den treffer både små og store prosjekter i bedrifter som utvikler, tester og tar i bruk miljøteknologi. Norsk Industri mener ordningen bør videreføres.

Post 74 Business Norway

Det er positivt at det foreslås en egen post. Det vil synliggjøre det viktige arbeidet med eksport- og næringsfremme. Norsk Industri mener at det må prioriteres å videreføre eksportsektorsatsingene som har vært på havvind, maritim, helsenæringen, designindustri (tidligere vareproduksjon og design) og den foreslåtte satsingen på vareproduserende industri. Samarbeidet mellom industri og virkemiddelapparatet er avgjørende for videre eksportvekst. Det er bra at ordningen for messer og eksportfremstøt videreføres, men Norsk Industri savner et høyere ambisjonsnivå til eksportarbeidet i en tid med stor geopolitisk uro.

Norwegian Energy Partners (NORWEP) (Kap 940, post 70)

Norsk Industri er glad for at Norwegian Energy Partners (NORWEP) foreslås videreført med en bevilgning på 40 mill. kroner, men vil påpeke at dette innebærer en nedgang på 5

millioner kroner fra 2026. NORWEP er en norsk stiftelse som hjelper norske energi- og leverandørbedrifter med å lykkes i internasjonale markeder. Organisasjonen arbeider innen olje og gass, havvind, hydrogen, karbonfangst og -lagring (CCS), vannkraft og andre energiteknologier. Det understrekes behovet for forutsigbarhet i bevilgningene i årene fremover.

Tilskudd til næringsrettet forskning (Kap 920, post 70)

Regjeringen foreslår 51,5 mrd. kroner til forskning og utvikling i 2027, en realnedgang på 1,1 prosent fra 2026. Dette står i kontrast til ambisjonen om at FoU-investeringene skal utgjøre 3 prosent av BNP, hvorav næringslivet skal stå for 2 prosent.

Forskningsrådets Innovasjonsprosjekter i næringslivet (IPN) er et viktig virkemiddel for å utløse bedriftenes egne FoU-investeringer, redusere risiko og styrke samarbeidet med universiteter og forskningsinstitutter. Mange prosjekter med høy faglig kvalitet får avslag på grunn av begrensede rammer.

Samtidig foreslår regjeringen innstramminger i SkatteFUNN, blant annet en felles fradragsgrense for konsern og fradrag først fra prosjektet er godkjent. Dette kan gjøre det mindre attraktivt å starte nye FoU-prosjekter.

Norsk Industri er bekymret for at regjeringen svekker flere virkemidler som bringer teknologi nærmere markedet. Miljøteknologiordningen avvikles (kap. 2421 post 76), og det blir ingen ny utlysning i Grønn plattform i 2027 (kap. 2421 post 75). Ordningene har bidratt til teknologiutvikling og større innovasjonsprosjekter i samarbeid med forskningsmiljøer. Budsjettforslaget vil gjøre det vanskeligere å ta forskningsresultater videre til industriell anvendelse, særlig i kapitalkrevende prosjekter med høy teknologisk risiko.

Norsk Industri ber Stortinget om å prioritere en styrking av IPN med 500 mill.kr og sikre at SkatteFUNN fortsatt er et bredt og attraktivt insentiv for bedriftenes FoU-investeringer.

Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. (Kap. 1150, post 73, Underpost 73.11 Pristilskott ull)

Norsk ullindustri vokser og har behov for mer norsk kvit saueull (NKS), av enerkvalitet. Samtidig som industriens etterspørsel har økt, har produksjonen av norsk kvit saueull gått jevnt ned. Nedgangen skyldes at betalingen sauebonden får har gått mye ned, selv om utviklingen i årets Jordbruksoppgjør var positiv. Norsk Industri har sammen med Norilia, Fatland og Norsk Sau og Geit bedt om at tilskuddet pr kilo ull dobles fra 2025-nivå, for å komme på hva det var tidligere.

Industrisamarbeid for forsvarsanskaffelser [Kap. 1760, post 45]

Norsk Industri viser til at vi sammen med Fellesforbundet nylig har fått utarbeidet rapporten *Gjenkjøp i en geopolitisk brytningstid* (Rapport nr. 1/2026, 15. september 2026) av professorene Nick Sitter og Ulf Sverdrup ved GEORISK, Institutt for rettsvitenskap og styring ved Handelshøyskolen BI. Rapporten viser tydelig at norske myndigheter fremover må være mye tøffere når det gjelder krav om industrisamarbeid og gjenkjøp fremover.

Anbefalingen er at når myndighetene gjør forsvarsanskaffelser må de ha en strategi for å utnytte og styrke konkurransefortrinnene som egen industri har eller kan utvikle, på kort og lang sikt. Da spiller gjenkjøp og industrisamarbeid en sentral rolle.

Industrien i Norge er svært viktig for totalforsvarsevnen. Det må derfor legges langt mer vekt på gjenkjøp og industrisamarbeid i fremtidige forsvarsanskaffelser.

Norsk Industri vil understreke at det må foreligge en forpliktende industrisamarbeidsavtale med andre land før det inngås kontrakt om større forsvarsanskaffelser, som fregatter. Det innebærer at gjenkjøpskontrakter må inngås før hovedkontrakten inngås.

Forsvarsindustriell strategi

Norsk Industri merker seg at regjeringen tar sikte på å lansere en videreutviklet forsvarsindustriell strategi høsten 2026. Norsk Industri legger til grunn at strategien vil omfatte bredden av norsk industriproduksjon som kan gires om og bidra med sin innovasjon og skalering i en krisesituasjon.

Norsk Industri mener forsvarsmyndighetene så snart som mulig bør sørge for en oversikt over produksjonskapasiteter i Norge slik at en produksjonsomstilling og -økning kan skje med sikre norske og allierte verdikjeder. Svakheter i verdikjedene må også kartlegges.

EØS og handelspolitikk mv

Markedsadgang er avgjørende for norske industribedrifter. Norsk Industri understreker viktigheten av at regjeringen jobber for å hindre og minimere tollbarrierer og handelshindringer for norsk eksport til utlandet så langt det er mulig. Toll-økningene til USA er utfordrende, særlig når Norge får høyere tollsatser enn andre land og EU. Toll og kvoter på eksport av ferrolegeringer til EU og Temu-tollen hvor norske industribedrifter (blant annet innen tekstil og grafisk) får toll til EU for lavverdipakker er en utvikling vi er sterkt bekymret for.

I en tid med handels- og geopolitisk usikkerhet er det av stor betydning å ivareta Norges økonomiske interesser i sentrale markeder, og å legge til rette for norsk verdiskaping og sysselsetting ved at industrien i Norge kan selge varer til våre handelspartnere gjennom å sikre markedsadgang og ha strategiske felles eksportsatsinger.

Regjeringens arbeid med frihandelsavtaler og kumulasjon med EUs avtaler er viktige virkemiddel, men det er minst like viktig å arbeide for at Norges posisjon som en del av det indre marked sikres gjennom EØS avtalen. Norge må også innføre handelstiltak på linje med det EU gjør, slik at vi sikrer norske bedrifter like konkurransevilkår.

Med vennlig hilsen

Harald Solberg

Administrerende direktør

Norsk Industri